

Писмо от Централната консистория на евреите в НР България до Политбюро на ЦК на БКП, в което се изразява неодобрение срещу изказванията на Георги Чанков и Вълко Червенков в София и Пловдив (14 декември 1956) / Letter from the Central Consistory of the Bulgarian Jews to the Politburo of Bulgarian Communist Party Expressing the Discontent of the Bulgarian Jews towards the Speeches of Georgi Chankov and Valko Chervenkov delivered in Sofia and Plovdiv (14th of December 1956)

л. 64

ЦЕНТРАЛНА КОНСИСТОРИЯ
НА
ЕВРЕИТЕ В НР БЪЛГАРИЯ
ул. Екз. Йосиф N 61
Тел. 3-14-15

София, 14 ДЕК 1956

До Политбюро на Централния комитет на
Българската комунистическа партия
Тук.

Другари,

На състоялите се съвещания с партийните активни в София и Пловдив, на които се е разглеждало писмото на Централния комитет до партийните комитети за резултатите от проведените партийни съвещания и предстоящите задачи –

Другарят Георги Чанков в София е заявил, че една от грешките на бившето ръководство на Унгарската партия на трудещите се е, че много ръководни партийни и държавни постове в Унгария са били заети от евреи, което е дало възможност на реакцията да използва антисемитските настроения в страната и да насочи масите против партията и народната власт. Освен това, др. Чанков, подчертавайки изрично, че той няма нищо против евреите, посочи като грешка на ръководството на Унгарската партия и това, че за дванадесет години народна власт не са били издигнати на ръководни места собствени кадри.

Другарят Вълко Червенков в Пловдив, пред активите от партийните организации на I-ва и II-ра пловдивски околии по-определено е казал, че заемането на много ръководни места от евреи в партийния и държавния апарат на Унгария е груба грешка допусната от бившето ръководство на Унгарската партия на трудещите се; той дори привел и цифри, от които се вижда какво е било съотношението между евреи и унгарци в Политбюро и правителството, което, според него, е накърнявало националните чувства на унгарския народ.

Изказванията на другарите Г. Чанков и В. Червенков бързо се разнесоха в страната между партийните среди, а у евреите, те създадоха недоумение и тревога.

Да се позовеш на известни грешки, извършени от комунисти принадлежащи към дадена националност, за да бъдат обяснени събитията в Унгария, според нас, противоречи на марксизма-ленинизма.

Не само в Унгария, но и в ръководставата на много братски комунистически партии се срещат „много” евреи, но никому и през ум не е минавало, да обясни сполуките или несполуките на партиите, като ги поставя в зависимост от съотношението на ръководните кадри по национален признак.

Такова обяснение за причините на събитията в Унгария липсва и в решението на последния пленум на временния Централен комитет на Унгарската социалистическа работническа партия.

Антисемитизъм има в много страни, къде повече, къде по-малко. Това не е национално чувство, а грозен предрасъдък. Великият Ленин говореше: „Позор на онези, които сеят вражда към евреите, които сеят ненавист към другите народи. Не е марксист, дори не е демократ онзи, който не признава и не защитава равноправието на нациите и езиците, не се бори срещу всеки национален гнет и неравноправие”.

Нашата партия винаги е провеждала политика в защита на евреите, а след 9 септември 1944 година, тя създаде условия за действително национално равноправие. Всеизвестен е приносът на Партията през годините на Втората световна война за предпазване на свободолюбивия и демократичен български народ от антисемитската зараза. Историческият факт, че единствено българското еврейство не е било унищожено през годините на хитлеристко господство в Европа, е получавал и получава винаги най-висока оценка от световното обществено мнение, когато ние на международни еврейски срещи го изтъкваме.

Политбюро ще прецени дали изказванията на другарите Георги Чанков и Вълко Червенков не биха могли да придизвикат нездрави настроения сред някои партийни среди. Кое партийно ръководство, на

пример, сред тези изказвания ще намери, че е подходящо да възложи на евреи – комунисти едноили друго по-отговорно партийно поръчение?

Изпълнителният комитет на Консistorията моли Политбюро да се занимае с поставния въпрос, и ако намери за необходимо да прецени, какви мерки следва да вземе за разсейване на тягостното впечатление, създадено от въпросните изказвания.

Ние, комунистите-евреи винаги сме се считали не чужди, а собствени на Българската комунистическа партия, кадри, и повече от всеки друг път сме сплотени около нашата родна Партия и нейния Централен комитет и заявяваме, че няма да жалим сили в изпълнение на всички задачи, които стоят за разрешение пред Партията.

С другарски поздрав:

ЦЕНТРАЛНА КОНСИСТОРИЯ – ИЗПЪЛНИТЕЛЕН КОМИТЕТ:

Исак Франсез: [подпис]

Настя Д-р Исакова: [подпис]

Израел Майер: [подпис]

Соломон Бали: [подпис]

Давид Асса: [подпис]

Витали Леви

Пловдив: [подпис]

Моис Берахов

Ст. Димитров: [подпис]

Политбюро на ЦК на БКП Фонд 16, опис 6, 1944-1967, а. е. 3117, л. 64-66